

SJABBAT SJALOM

Sjabbat Weekblad voor Nederland

Jaargang VIII, Nr. 280

Parasjat Tetsawee

112 Adar 5769
6/7 maart 2008

*Parasjat Tetsawee (Exodus 27:20 – 30:10) Sjabbat Zachor
maandag Ta'aniet Ester, maandagavond en dinsdag Poeriem*

Overzicht Tetsawee

Hasjem zegt tegen Mosjé dat hij het Joodse volk de opdracht moet geven om zuivere olijfolie te bereiden voor de *menora* in het *Misjkan* (Tent der samenkomst). Hij zegt ook tegen Mosjé dat hij moet zorgen voor de *bigdei kehoena* (de priesterkleden): een *choosjen* – borstschild –, een *efod* – een soort schort –, een schoudermantel, een onderkleed met ingeweven vakjes, een tulband en een gordel, een voorhoofdsplaat en een linnen broek. Wanneer dat klaar is moet Mosjé gedurende zeven dagen een ceremonie uitvoeren om Aharon en zijn zonen in te wijden. Dit houdt in het brengen van offers, de aankleding van Aharon en diens zonen in hun speciale kleden en de zalving van Aharon met de speciale zalvingsoolie. Hasjem beveelt dat iedere ochtend en middag een schaap geofferd moet worden op het altaar in het *Misjkan*. Dit offer moet begeleid worden door een meel-offer en plengoffers met wijn en olie. Hasjem geeft opdracht dat er een altaar voor de reukoffers gemaakt moet worden van acaciahout, bekleed met goud. Aharon en zijn nakomelingen moeten iedere dag op dit altaar reukwerk verbranden.

Door Ohr Somayach in Jeruzalem, Israël

©1998 Ohr Somayach International - Alle rechten voorbehouden

HOOGTEPUNTEN VAN DE HAFTARA

Haftara Parasjat Zachor (1 Sjmoeël 15:1-34, Asjkenaziem beginnen bij vers 2)

Door Reuben Ebrahimoff

Korte samenvatting van de Haftara

De Profeet Sjmoeël geeft aan Koning Sjaoel een G-ddelijke bevel door om het volk van de Amalekieten uit te roeien en om al hun bezittingen te vernietigen. Koning Sjaoel voert het gebod maar gedeeltelijk uit. Hij heeft zijn twijfels en laat de koning van de Amalakiëten, Agag, in leven en diens veestapel grotendeels intact. Hasjem beslist dat voor deze ongehoorzaamheid Sjaoel gestraft zal worden: hij moet sterven. De Profeet Sjmoeël verwijt Sjaoel diens gedrag en zegt hem dat Hasjem het Koningschap van Sjaoel heeft afgenomen en het zal geven aan iemand anders, niet een van zijn eigen nakomelingen. Tot slot doodt Sjmoeël eigenhandig de Amalekieten-Koning Agag.

Het verband tussen de Haftara en de parasja

Als *maftier* wordt deze week de afdeling van Amalek gelezen, hoe die Israël aanviel bij hun uittocht uit Egypte. In de Haftara wordt Amalek daarvoor gestraft.

De moraal van het verhaal

De meeste Joden doen veel mitswot correct, maar bijna iedereen heeft wel een mitswa, waarvan hij zegt: „Wacht even, ik doe al zoveel goede mitswot, deze mitswa hoeft ik niet te doen, die doe ik wel op mijn manier,” daarmee Hasjems nadrukkelijke opdracht negerend, net zoals Sjaoel dacht: „Ik voer die opdracht van Hasjem wel op mijn manier uit.” Laat iedereen eens nadenken wat zijn eigen mitswa is die hij op zijn eigen manier (of helemaal niet) doet: *Lasjon Hara* – roddel? Kosjer eten buitens huis? Autorijden op Sjabbat? *Taharat misjpacha*? Een klein lichtje aansteken op Sjabbat? Laat ieder bij zichzelf nagaan wat hij kan verbeteren, beetje bij beetje. Hasjem zal de inspanning merken en zeker helpen.

**Wanneer het je wens is om geliefd te zijn –
heb dan anderen lief.**

Ba'al Sjem Tov

Chasidisch inzicht in Parasjat Tetsawee

„En jij, gebied de Israëlieten... ” (*Sjemot 27:20*).

Waarom staat er er hier: „En jij”? In het Hebreeuwse woord voor ‘gebied’ zit het woord ‘jij’ al inbegrepen.

Overall elders staat geschreven: „En Hasjem sprak tegen Mosjé,” maar in deze hele parasja komt de naam van Mosjé niet voor, terwijl de naam van Mosjé verder, behalve in Bereisjiet, overal in Tora genoemd wordt.

De meest bekende verklaring hiervoor is, dat Mosjé na de gebeurtenis met het gouden kalf vroeg, of Hasjem het volk wilde vergeten, en zo niet, dat Hij dan maar Mosjé’s naam uit Zijn boek moest schrappen. En hoewel Hasjem het volk vergaf, werd Mosjé’s naam uit deze parasja geschrapt, omdat het verzoek van een tsaddiek altijd gehonoreerd wordt.

De vraag die dan nog open blijft, is waarom Mosjé’s naam speciaal uit deze parasja verwijderd werd.

Parasjat Tetsawee wordt bijna altijd, behalve in een schrikkeljaar, gelezen in de week waarin 7 Adar valt.

7 Adar was de sterfdag van Mosjé Rabbeinoe. Toen in de woestijn Parasjat Tetsawee gelezen werd in het jaar dat Mosjé overleed, was hij er niet meer! En daarom komt zijn naam in die parasja niet voor.

Toen de slechte Haman een datum uitzocht om de Joden uit te roeien, dacht hij dat Adar daar de juiste maand voor was, immers, zo had men hem verteld, in die maand was Mosjé, de leraar van de Joden, overleden – een slecht teken voor de Joden en een goed teken voor Haman, dacht hij. Maar wat hij niet wist, is dat Mosjé ook op 7 Adar geboren werd. En dat was er de oorzaak van dat de maand Adar juist een gunstige maand is voor de Joden. De Talmoed zegt, dat als een Jood een rechtzaak heeft met een niet-Jood, hij die rechtszaken moet proberen te voeren in de maand Adar, want dat is gunstig voor hem. En zo ook keerde het boze plan van Haman zich tegen hem en ten gunste van de Joden.

Maar waarom is het feit, dat Mosjé in Adar geboren werd, sterker dan het feit dat hij in die maand ook overleed? Ten slotte is de dood sterker dan de geboorte. Bij de geboorte komt een mens op de wereld, maar als hij overlijdt, is hij definitief verdwenen. De ouders zijn natuurlijk erg blij met de geboorte van hun baby, maar wie weet wat er uit die baby zal groeien? Als een tsaddiek echter overlijdt, dan weten we wat hij bereikt heeft in zijn leven. Heeft een datum van overlijden niet veel meer betekenis en invloed? Tijdens iemands leven gedenken we zijn geboortedag, maar na zijn dood, al is het voor sommige tsaddikiem honderden jaren later, gedenken we zijn *jahzeit*, de dag waarop hij overleden is, maar niet zijn geboortedatum!

Het antwoord is, dat dit inderdaad geldt voor ieder ander mens en voor iedere andere tsaddiek. Maar Mosjé Rabbeinoe was anders. Voor zijn geboorte zond Hasjem zijn ziel naar de aarde met het specifieke doel om het Joodse volk uit Egypte te leiden en om de Tora in ontvangst te nemen. Bij zijn geboorte, vermeldt de Midrasj, werd de hele kamer waarin hij lag verlicht door het licht van de *Sjechina* dat op hem rustte.

Bij Mosjé Rabbeinoe was de invloed precies omgekeerd, als bij alle andere tsaddikiem. Zijn geboorte had de meeste invloed op het Jodendom en op de hele wereld. Zijn naam in onverbreekelijk verbonden met de Tora, die wij dagelijks leren en daarom hebben wij het vandaag de dag nog steeds over Mosjé Rabbeinoe – Mosjé *onze* leraar. We zeggen niet: ‘Mosjé, hun leraar’ maar ‘Mosjé onze leraar.’

Daarom, als *nichnas Adar, marbee hasimcha* – als de maand Adar begint, vermeerderd de vreugde. Dankzij de geboorte van Mosjé Rabbeinoe.

Vrolijk Poeriem!

„Wat is de goede naam die Ester voor zichzelf verdiende? Dat alle feesten zullen worden opgeheven, maar het feest van Poeriem zal nooit verdwijnen... Rabbi Eliëzer zegt: „Jom Kippoer zal ook nooit verdwijnen.

(Midrasj - Jalkoet Sjimoni, Ester 944)

Door Rabbijn Natan Scherman

Poeriem en Jom Kippoer hebben beide een speciale eigenschap, die zal blijven bestaan, zelfs na de uiteindelijke verlossing, wanneer de natuur van het universum zal veranderen. In de toekomst, legt de Maharal uit, zal de uitvoering van de geboden een andere vorm aannemen dan die van vandaag. De Tora is eeuwig, maar in een nieuwe wereld met een verhoogd niveau van spiritualiteit, in een bestaan dat ver uitgaat boven onze ervaringswereld en zelfs boven onze verbeelding, zullen bepaalde elementen van de geboden, zoals wij die kennen, worden veranderd.

Maar Poeriem en Jom Kippoer niet. Zij zullen hetzelfde blijven als ze nu zijn.

Voorts, in de bekende uitspraak van de Zohar, zinspeelt de Hebreeuwse naam voor Jom Kippoer – Jom KipPOERIEM – op de overeenkomst tussen deze twee ongeschijnlijk zo verschillende feestdagen. Jom KipPOERIEM betekent letterlijk: „Een dag als Poeriem.” Het lijkt ongerijmd dat een dag van uitbundige vreugde en een dag van plechtige introspectie meer op elkaar lijken dan dat de andere feestdagen op elkaar lijken. Wat hebben Poeriem en Jom Kippoer met elkaar gemeen?

De wereld van de toekomst zal een wereld vol leven zijn. Er zal een wederopstanding van de doden zijn en de wereld zal terugkeren naar het verheven niveau van Adam en Eva, naar het niveau dat het Joodse volk bereikte toen zij de stem van G-d hoorden en de Tien Geboden op de Berg Sinai in ontvangst namen. Gedurende die tijden was er geen dood en geen slechte neiging, zoals we die vandaag kennen. Waarheid was zo voor de hand liggend, dat valsheid geen aantrekkingskracht had, en de mensen realiseerden zich dat de verleiding om te zondigen niets meer was dan valsheid, vermomd als een attractief idee.

Maar Adam en Israël veroorloofden zichzelf tot zonde te worden gedreven, en zo kwam de dood in de wereld en het werd de taak van Israël en de mensheid om zich te ontdoen van de waanideeën die er de oorzaak van waren dat zij de waarheid ontkenden en zij gevallen waren van engelachtige hoogten tot een kwetsbare en pijnlijke sterfelijkheid.

Het primaire kenmerk van de Komende Wereld is daarom leven. G-d is het ultieme leven en wanneer de mens naar dit uiteindelijke doel toeleeft, zal hij verenigd worden met de Bron van al het Leven. In een dergelijk bestaan zal alles wat met de mens geassocieerd is, van een hogere orde zijn. Maar Poeriem en Jom Kippoer zullen niet veranderen – omdat zijzelf manifestaties zijn van leven. Laat ons eens zien waarom.

In de tijd van Mordechai en Ester werd verordend dat alle Joodse mannen, vrouwen en kinderen op één enkele dag in de maand Adar vermoord zouden worden. Haman, de Amalekiet, stond op het punt om het doel van zijn voorvader Esav en diens kwaadwillige nakomelingen te realiseren. En zijn bereidwillige medeplichtige, Koning Achasjverosj, stelde al de krachten van de leidende wereldmacht van die tijd aan Haman tot dat doel ter beschikking. De situatie van het Joodse volk leek hopeloos. Zij waren nog maar recent in ballingschap gezonden en leefden verspreid. Zij hadden geen bondgenoot in de wereld. Hoon en

minachting was overal hun lot. Zij waren zo goed als dood; de maanden tot Hamans deadline waren eerder een marteling dan een verlichting.

Ook Jom Kippoer lijkt een dag van onvermijdelijke dood – volgens de regels van de logica. Met welk recht kan een zondaar hopen om aan G-ds rechtspraak te ontsnappen? En welk menselijk wezen zondigt niet? Zou iemand van ons een kind laten spelen met een voorwerp dat hij gebruikt om onze ruiten in te slaan? Zou G-d ons toestaan om door te gaan te „spelen” met een ziel, waarmee wij Hem beledigen, in plaats van hem te dienen?

Berouw en inkeer bestond al voordat de wereld bestond, omdat G-d wist dat de mens niet zou kunnen bestaan, tenzij hij de mogelijkheid had om zichzelf te verlossen. Dus dat is geen begrip dat we als rationeel kunnen beschouwen. En inderdaad, volgens de Geleerden vroeg G-d, voordat Hij *tesjoeva* [inkeer] schiep, Wijsheid en Profetie wat er zou moeten gebeuren met zondaars. Zij gaven vrij logische antwoorden. Wijsheid meende dat zondaars gestraft zouden moeten worden met hun eigen kwaad – zonder enige hoop op vergiffenis. En Profetie meende dat de zondige zielen het verdienden te sterven (Jeruzalemse Talmoed, Makkot 2:6). Dus de zondaar zou geen rede tot hoop behoren te hebben op Jom Kippoer. Maar G-d besloot anders.

Israël overleefde Hamans bedreiging met hernieuwde kracht en het overleefde iedere Jom Kippoer dankzij G-ds acceptatie van haar berouw en inkeer. In plaats van dood is er leven. Dit betekent dat beide feesten, Jom Kippoer en Poeriem boven de menselijke „zekerheid” uitstijgen. Ze zijn verenigd in de ultieme Hemelse Bron van leven, welke niet onderhevig is aan de wetten van logica of de natuur. In de Komende Wereld zal al wat betaalt tot dat niveau oprijzen. Maar Poeriem en Jom Kippoer zijn reeds manifestaties van leven, dus zij zullen nimmer veranderen.

UIT DE MISJNA EN TALMOED

Inleiding tot Traktaat Megilla

Traktaat Megilla gaat in de eerste plaats over Megillat Ester, de geschiedenis van de wonderbaarlijke redding van het Joodse volk van de boze plannen van Haman, die het Joodse volk wilde vernietigen. Het behandelt behalve de voorschriften voor het lezen van Megillat Ester, wanneer dat gelezen moet worden en door wie en hoe het gelezen moet worden en wie daar naar moet luisteren, ook allerlei andere voorschriften voor de viering van het Poeriem-feest, zoals de voorgeschreven feestmaaltijd, het geven van geschenken aan vrienden en *tsaddaka* aan de armen.

Daarnaast worden ook voorschriften gegeven voor het lezen van Tora op Poeriem en op andere dagen van het jaar.

Het traktaat gaat ook in op allerlei aggadische en homolitische interpretaties van het Boek Ester en behandelt parallel daaraan een heleboel andere onderwerpen, die soms nauw soms slechts zeer zijdelings te maken hebben met het hoofdonderwerp, zoals in zovele andere traktaten van de Babylonische Talmoed. Zo worden ook voorschriften gegeven voor het lezen van Tora en Haftara, voorschriften voor de *Sjemoné Esré* en in het laatste hoofdstuk voorschriften met betrekking tot de synagoge en het lezen van Tora op andere feestdagen.

Misjna

DE MEGILLA WORDT NIMMER VÓÓR DE 11de EN NIMMER NA DE 15de ADAR GELEZEN.

BEWONERS VAN STEDEN DIE IN DE TIJD VAN JEHOESJOE'A BIN NOEN OMMUURD WAREN, LEZEN HET OP DE 15de ADAR. [De stad Sjoesjan, waar het drama zich afspeelden, werd pas op de 15de Adar veroverd en vierde daarom pas op die datum feest. Sjoesjan was een ommuurde stad en alle andere ommuurde steden kregen dezelfde status. De reden dat het criterium de aanwezigheid van een muur ten tijde van Jehoesjoe'a is en niet die ten tijde van de gebeurtenis zelf, wordt in de Jeroesjalmie verklaard: in de tijd van de gebeurtenis in Perzië lag Jeruzalem in puin en hadden de steden in Israël geen muren. Dus zou Jeruzalem beschouwd moeten worden als een „gewone” stad als alle andere steden. Om haar voor die schaamte te bewaren, besloten de Geleerden het criterium te zetten bij die steden die in de tijd dat Jehoesjoe'a het Land Israël veroverde en Amalek, de voorvader van Haman, versloeg, een muur hadden.] WANNEER DE 15de OP SJABBAT VALT, DAN LEZEN ZIJ HET OP DE VRIJDAG DAARVOOR.

DORPSBEWONERS LEZEN HET OP DE 14de, OF OP DE VOORAFGAANDE MAANDAG OF DONDERDAG. [Dit was soms nodig als de dorpsbewoners zelf de Megilla niet konden lezen en daarvoor naar de stad moesten komen. In de grote steden hadden de rechtbanken zitting op maandagen en donderdagen en dat waren de dagen dat de dorpsbewoners zich in de steden verzamelden om daar hun geschillen door de rechtbank te laten beslissen.]

BEWONERS VAN NIET OMMUURDE GROTE STEDEN LEZEN HET OP DE 14de ADAR, TENZIJ DIE VALT OP SJABBAT, DAN LEZEN ZIJ HET OP DE DONDERDAG DAARAAN VOORAFGAAND.

Gemara

De bron voor de in de Misjna genoemde datums

De Gemara vraagt: Hoe weten we dat van die datums, die de Misjna noemt? De Megilla noemt alleen de 14de en de 15de Adar [Ester 9:21]?

De Gemara antwoordt: Dit staat nergens in de Bijbel, maar is zo door de Geleerden ingesteld om de dorpsbewoners in de gelegenheid te stellen de Megilla te horen voorlezen.

De Gemara vraagt: Poeriem, en de datum waarop het gevierd moet worden (14 en 15 Adar), is ingesteld door de Mannen van de Grote Vergadering [waarvan Mordechai lid was]. Hoe konden latere geleerden daar iets aan veranderen? De Misjna in traktaat Edoejot 1:5 zegt: EEN RECHTBANK KAN EEN UITSPRAAK VAN EEN ANDERE RECHTBANK NIET VERWERPEN, TENZIJ HIJ GROTER IN WIJSHEID EN AANTAL IS!?

De Gemara antwoordt: De Mannen van de Grote Vergadering hebben deze datums vastgesteld. [Dit kan niet anders, want latere Geleerden hebben niet het recht om iets te veranderen wat de Mannen van de grote Vergadering hebben ingesteld, want er is nooit meer een rechtbank geweest van zoveel (123) leden.]

De Gemara vraagt: Welk vers in het Boek Ester heeft als basis voor die beslissing gediend?

De Gemara antwoordt: Het vers Ester 9:31: „Om deze Poeriem-dagen op hun *tijden* vast te stellen.” Het meervoud ‘tijden’ wijst erop dat meerdere dagen mogelijk zijn.

De Gemara vraagt: Op grond van het woord ‘tijden’ zou het ook vóór de 11de of na de 15de gelezen kunnen worden?

De Gemara antwoordt: Zoals de woorden „op zijn tijd” in vers 9:21 twee datums bedoelen (de 14de en de 15de), bedoelt ‘tijden’ ook twee datums, de 11de en de 12de. En de 13de heeft geen extra basis in de Bijbel nodig, want op die datum werd de strijd door de Joden gevoerd.

De Gemara vraagt: Hoe weten we dat het niet op de 16de en 17de gelezen mag worden?

De Gemara antwoordt: Er staat geschreven [Ester 9:27]: „En zij namen zich voor dat deze twee dagen niet ongevierd voorbij zouden gaan.”

Een andere verklaring voor de 11de en 12de Adar is Ester 9:22, waar staat dat de Joden in de toekomst Poeriem moeten vieren, „zoals op de dagen waarin de Joden rustten van hun vijanden.” Het woord ‘zoals’ wijst erop dat er nog twee dagen zijn zoals de genoemde twee dagen.

De auteur van de Misjna

Rabba bar bar Chana zegt dat de Misjna de mening van Rabbi Akiwa weergeeft, want de andere Geleerden zeggen dat de Megilla alleen op de 14de en de 15de gelezen mag worden.

Een Baraita spreekt dit tegen, want Rabbi Jehoeda heeft daar gezegd dat volgens de Geleerden het lezen op de 11de, de 12de of de 13de alleen mocht in de tijd dat de maanden nog door het Beit Din werden vastgesteld, en de Joden nog in hun eigen landen woonden, maar dat dit nu, na de Verwoesting en nadat de kalender vastgesteld is, niet meer mag. Rabbi Akiwa stelt die voorwaarde niet, volgens hem mag het nu ook (Rabbi Akiwa was voornamelijk actief na de Verwoesting), dus geeft de Misjna niet de mening van Rabbi Akiwa weer, maar die van de Geleerden.

„En jij, gebied de Israëlieten...” (Sjemot 27:20).

We hebben al opgemerkt dat Mosjé’s naam in deze hele parasja niet voorkomt. Maar hoe is het mogelijk dat ook maar in één deel van de Tora Mosjé ontbreekt. Mosjé en Tora waren één, zodat wij het hebben over „Torat Mosjé” – de Tora van Mosjé. Het is ondenkbaar dat Mosjé uit enig deel van Tora zou zijn weggelaten.

Maar in werkelijkheid wordt Mosjé ook in deze parasja genoemd. Mosjé werd op 7 Adar geboren, dat was in de week, waarop deze afdeling van Tora werd gelezen. Maar een jongetje wordt een naam gegeven bij zijn *Brit Mila* – wanneer hij besneden wordt. En dat gebeurt pas op de achtste dag. Toen Parasjat Tetsawee gelezen werd, had Mosjé nog geen naam! Daarom wordt hij hier in de eerste passioek van de Parasja en in de volgende verzen aangesproken met ‘jij’: „En Jij [Mosjé], gebied de Israëlieten, enz.,” en: „Jij [Mosjé], breng Aharon, je broer, naderbij,” [28:1] en: „Jij [Mosjé], spreek tot allen, wijs van hart, enz.”

Mosjé is wel degelijk aanwezig, alleen hij wordt niet bij name genoemd.

HANDLEIDING VOOR POERIEM

1. Luisteren naar de Megilla

Om de miraculeuze gebeurtenissen van Poeriem te herleven, moet men **tweemaal** luisteren naar de voorlezing van de Megilla (de Rol van Ester): eenmaal 's avonds (dit jaar maandagavond) en nog eens 's ochtends (dit jaar dinsdagochtend 10 maart).

Om de mitswa naar behoren te vervullen moet men ieder woord van de Megilla horen.

Wanneer Hamans naam genoemd wordt, is het de *minhag* (gewoonte) om met ratels te zwaaien en met de voeten te stampen, om zo Hamans kwalijke naam „uit te wissen.” Vertel de kinderen dat Poeriem de enige dag is dat ze lawaai mogen maken in sjoel!

2. Giften aan de armen (*Matanot la'evjoniem*)

Men hoort het hele jaar door aan de armen te denken, maar op Poeriem is het een speciale mitswa om hen te gedenken. Geef aan ten minste **twee** (maar bij voorkeur meer) behoeftige mensen op Poeriem. Het beste is om het aan de mensen zelf te geven, maar als dat niet gaat, geef dan minstens twee munten in een tsaddakabusje. Ook kleine kinderen horen deze mitswa te vervullen, evenals alle andere mitswot van Poeriem.

3. Stuur voedselpakketjes naar vrienden (*Misjloach manot*)

Op Poeriem benadrukken we het belang van de Joodse eenheid en vriendschap door het zenden van geschenken in de vorm van voedselpakketjes naar vrienden.

Op de dag van Poeriem sturen we een geschenk van minstens twee soorten kant-en-klaar voedsel, dat wil zeggen: iets om te eten en iets om te drinken, bijvoorbeeld fruit en/of koek of iets dergelijks en een fles(je) wijn, druivensap of andere drank. Mannen horen dat aan mannen te geven en vrouwen aan vrouwen en kinderen aan kinderen. Het is het beste als de geschenken via een boodschapper worden afgeleverd.

4. Eet, drink en wees blij

Poeriem hoort te worden gevierd met een speciale feestmaaltijd overdag op Poeriem zelf, waaraan familie en vrienden gezamenlijk deelnemen om van de speciale Poeriemvreugde te genieten. Het is een mitswa om wijn en/of andere alcoholhoudende dranken te drinken bij de maaltijd.

5. Speciale gebeden

Op Poeriem voegen we in al onze gebeden *Al Hanissiem* in, waarin het wonder van Poeriem in het kort wordt omschreven. We zeggen het in het ochtend-, middag en avondgebed en ook tijdens de *Birkat Hamazon* (het dankgebed na de maaltijd). Tijdens de ochtenddienst in de synagoe wordt er een speciaal stuk uit Tora voorgelezen (Exodus 17:8-16),

6. Poeriemgewoontes: Maskerade en Hamansoren

Het is een eeuwenoude gewoonte dat kinderen zich op Poeriem verkleden – een zinspeling op het feit dat het wonder van Poeriem was verhuld in schijnbaar normale gebeurtenissen. Men eet Hamanstaschen, een drie-hoekige koek gevuld met dadelpasta, waarover de drie hoeken zijn omgevouwen. In Nederland is het de gewoonte om Hamansoren te eten, een luchtig baksel in olie.

7. Parasjat Zachor

Op de Sjabbat vóór Poeriem (dit jaar, 2009, maandag 7 maart) wordt in de synagoge een speciale afdeling gelezen, die *Zachor* (gedenk) genoemd wordt, waarin we worden opgeroepen de daden van (het volk van) Amalek te gedenken (de voorvader van Haman), die ons ook al eerder getracht had uit te roeien.

8. De vastendag van Ester

Ter nagedachtenis aan de gebeden en het vasten van het Joodse volk ten tijde van de Poeriem-gebeurtenis, vasten we op de dag vóór Poeriem (dit jaar op maandag 9 maart). De vasten begint ongeveer een uur voor zonsopgang en duurt voort tot na het voorlezen van de Megilla 's avonds.

9. De „Halve munt” (Machatsiet Hasjekel)

Het is traditie om drie munten te geven, met elk een halve waarde – dus bijvoorbeeld drie halve euro's – te geven voor een liefdadige doel. Dit ter aandenken aan de halve sjekel die iedere Jood jaarlijks gaf in de tijd van de Tempel, als zijn bijdrage aan de gemeenschapsoffers. Deze gewoonte, die doorgaans plaatsvindt in de synagoge, wordt gedaan in de namiddag van de „Vastendag van Ester”, of vóór het lezen van de Megilla.

Vrolijk Poeriem

